

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/18/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118291430
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6118291430.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcu SVB Ďumbierska 346, so sídlom Ďumbierska 346, 974 11 Banská Bystrica, IČO: 42 008 131, zastúpený advokátkou JUDr. Alenou Babišovou, so sídlom Pestovateľská 18, 974 09 Banská Bystrica, proti žalovaným 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D. D., zastúpená Advokátskou kanceláriou Krnáč s. r. o., so sídlom Nám. Slobody 2, 974 01 Banská Bystrica, 2/ E. F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. X, XXX XX D. D., zastúpený advokátkou JUDr. Zuzanou Falisovou, so sídlom Horná 2, 974 01 Banská Bystrica, v spore o vydanie dokladov o odvolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14C/50/2018-203 z 21. septembra 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku o povinnosti žalovanej vydať žalobcovi listiny mení tak, že žalobu voči žalovanej 1/ zamietá v celom rozsahu.

II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej 1/ náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie I. výkonom rozsudku zastavil konanie voči žalovanému 2/ podľa § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“) pre späťvzatie žaloby voči nemu a výkonom IV. uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V II. výroku uložil žalovanej 1/ povinnosť vydať žalobcovi listiny vzťahujúce sa k založeniu spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov a činnosti tohto spoločenstva vyhotovené v roku 2005 až 2015. Žalobcovi výkonom III. priznal voči žalovanej 1/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1 Podľa dôvodov rozhodnutia sa žalobou z 21.06.2018 žalobca domáhal voči žalovanej 1/ vydania účtovných dokladov žalobcu za účtovné roky 2007 až 2016 spolu s daňovými priznaniami za tieto roky, stavebného povolenia na rekonštrukciu bytového domu SVB Ďumbierska 346, Banská Bystrica s projektovou dokumentáciou, dokladov o protipožiarnej prehliadke bytového domu, o odbornej prehliadke regulátorov plynu, rozvodov plynu, elektroinštalácie, bleskozvodov, všetko bytového domu SVB Ďumbierska 346, Banská Bystrica s odôvodnením, že od 01.10.2006 do 26.03.2017 bola žalovaná 1/ členkou rady spoločenstva (orgánu spoločenstva podľa § 7c ods. 1 písm. b/ zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, ďalej aj „zákon č. 182/1993 Z. z.“ alebo „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“), ktorá vo svojom byte archivovala písomnú agendu týkajúcu sa činnosti spoločenstva vlastníkov bytov SVB Ďumbierska 346, Banská Bystrica (ďalej aj len „spoločenstvo“) a po odvolaní z funkcie členky rady napriek opakovaným výzvam odmietla žalovaná 1/ vydať ňou archivovanú dokumentáciu aj rôzne kľúče od výlezov na strechu a spoločných priestorov. Výzvam žalobcu na odovzdanie písomnej agendy spoločenstva vyhovelá žalovaná 1/ len čiastočne, preto žalobcovi nezostala iná možnosť, ako sa vydania týchto dokladov (vecí) domáhať žalobou na

súde. Žalovaná sa v spore bránila tým, že nie je pasívne vecne legitimovaná v spore, nakoľko nebola štatutárnym orgánom spoločenstva a zo žiadneho zákonného ustanovenia jej nevyplýva povinnosť uchovávať – archivovať písomnosti spoločenstva. Nevedela identifikovať doklady, ktoré od nej požaduje vydať žalobca, keď nie sú označené spôsobom umožňujúcim ich presnú identifikáciu. Žalovaná 1/ potvrdila, že pôvodne skutočne odmietala žalobcovi vydať písomnosti, ktoré mala u seba, aj kľúče od výlezov na strechu a spoločných priestorov z obavy, že žalobca strechu či iné priestory poškodí, aby ju zdiskreditoval, avšak po podanom trestnom oznámení na jej osobu a výhražných žiadostiach o vydanie týchto vecí žalobcovi odovzdala listiny, ktoré u seba mala a to proti podpisu preberajúceho vtedajšieho predsedu spoločenstva F. I., ktorý túto funkciu zastával v období rokov 2017 až 2018, kedy zomrel. Žalobcovi reprezentovaného F. I. odovzdala aj 5 kľúčov od výlezov na strechu a ostatné kľúče neodovzdala z dôvodu, že ich vyhotovila v minulosti na vlastné náklady.

1.2 V priebehu konania žalobca rozšíril žalobu proti žalovanému 2/, ktorý v určitom období na rozmedzí rokov 2017-2018 vykonával funkciu štatutárneho orgánu žalobcu na základe poverenia radou, ktorý v konaní namietal, že pôvodná žaloba ani zmenená po vykonaných úpravách žalobcom, nespĺňa zákonom požadované požiadavky v časti úplnosti, jasnosti a zrozumiteľnosti petitu. Popieral, že by akékoľvek doklady patriace žalobcovi zdržiaval, aj svoju povinnosť (zákonnú či zmluvnú) archivovať osobne doklady o činnosti spoločenstva, upozornil na právne normy upravujúce archiváciu účtovných dokladov len po dobu 5 rokov, v dôsledku čoho by žalobca mohol požadovať vydať doklady nanajvyš od roku 2013 a vysvetlil, z akého dôvodu sa žalobcom požadované listiny nachádzali u členky rady A. B., že spoločenstvo nemalo vlastnú miestnosť, kde by sa mohli písomnosti ukladať, preto ich po dohode členov rady uchovávali v byte žalovanej 1/. Nikdy sa však listiny medzi funkcionármi spoločenstva neodovzdávali proti podpisu, bežne sa listiny požičiavali a odnášala ich spoločnosť, ktorá na základe mandátnej zmluvy celoročne účtovala pre spoločenstvo.

1.3 Súd prvej inštancie vypočul vo veci svedkyňu E. G. F., ktorá predsedovi spoločenstva F. I. v čase jeho pôsobenia vykonávala administratívne práce, ktorá potvrdila obranu žalovanej 1/, že 18. apríla 2017 sa za prítomnosti žalovaného 2/ odovzdali F. I. rôzne zväzky písomností, ale nevie o tom, že by žalovaní 1/ alebo 2/ odovzdali F. I. doklady týkajúce sa účtovníctva spoločenstva za obdobie rokov 2006 až 2015. Druhý vypočutý svedok E. J. K. bol aktívny pri vypracovaní žiadosti o vydanie stavebného povolenia na rekonštrukciu bytového domu z dôvodu, že dokumentácia vzťahujúca sa k rekonštrukcii bytového domu odovzdaná žalovanou 1/ F. I. v 4 vyhotoveniach nebola overená stavebným úradom a jej súčasťou nebolo stavebné povolenie.

1.4 Po tom, ako žalobca v priebehu konania upresňoval svoje požiadavky konkretizáciou listín, ktoré od žalovanej 1/ žiada vydať, žalovaná 1/ uviedla, že v dôsledku smrti F. I. nemôžu byť konfrontované jej tvrdenia, ktoré listiny žalobcovi odovzdala. Oznámila, že doklady vyhotovené od roku 2009 do roku 2015 nezadržuje, nevie, či boli doklady skartované alebo vyhodené, jednalo sa o staré listiny, archiváciu ktorých zákon neukladá a ona nemala povinnosť držať ich u seba.

1.5 Len z takto vykonaných dôkazov súd prvej inštancie vyvodil, že žalobca preukázal zdržiavanie dokladov žalovanou, resp. že v čase, keď prestala byť členkou rady žalobcu, sa u žalovanej požadované doklady nachádzali. Podľa názoru súdu prvej inštancie „preukázanie, že predmetné doklady sa nachádzajú u žalovanej aj v súčasnosti, nie je žalobcovou dôkaznou povinnosťou, keď tým by dokazoval, že nezanikla ich držba žalovanou, čo by bolo prakticky nemožné. Samotná žalovaná v priebehu konania nepopierala, že doklady patriace spoločenstvu u seba uchovávala, čo potvrdil aj žalobca a taktiež svedkyňa E. G. F.“. Aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu odvodil súd prvej inštancie od ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z., keď vyžadované dokumenty sa týkali správy bytového domu, na výkon ktorej je spoločenstvo oprávnené v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z., teda predmetná dokumentácia žalobcovi patrí. Žalovanú 1/ považoval súd prvej inštancie za pasívne vecne legitimovanú na základe tej skutočnosti, že žalovaná potvrdila uchovávanie dokumentov u seba v minulosti a jej výpovede v predprípravnom konaní na OO PZ Banská Bystrica, že listiny v súvislosti s SVB Ďumbierska 346 neodovzdala p. I., nakoľko je schopný ich zničiť a neskôr ju obviňovať z vecí, ktoré nezavinila. Uskladnenie dokumentácie u žalovanej 1/ potvrdil aj žalovaný 2/. Konajúci súd uznal, že povinnosť bývalých členov orgánov spoločenstva vydať novým členom dokumentáciu týkajúcu sa správy bytového domu nie je výslovne v zákone č. 182/1993 Z. z. upravená, ale takáto povinnosť je v § 9 ods. 6 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov upravená v súvislosti s ukončením činnosti spoločenstva. V § 9 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov je tiež upravená povinnosť spoločenstva evidovať a uchovávať prijaté rozhodnutia vlastníkov bytov a nebytových priestorov, vrátane zápisníc zo zhromaždení, schôdzí vlastníkov a výsledkov písomných hlasovaní, vrátane hlasovacích listín. Z ustanovenia § 9 ods. 5 a 6 zákona č. 182/1993 Z. z. je možné vyvodiť, akú dokumentáciu je spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov povinné viesť. Aj napriek tomu, že sú tieto

ustanovenia účinné od 01.11.2018, dátumu neskoršieho než bola žaloba podaná, v zmysle dôvodovej správy k novele zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov uskutočnenej zákonom č. 283/2018 Z. z. ide len o upresnenie dokumentov, ktoré bolo spoločenstvo povinné evidovať aj pred novelou. Dĺžka lehôt pre uchovávanie konkrétnych listín vyplýva z osobitných zákonov, napríklad zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve – 10 rokov (§ 35), zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov, ktorý ustanovuje dĺžku archivácie v závislosti od druhu dokumentácie a jej potreby v budúcnosti. V bode 46 odôvodnenia súd prvej inštancie osobitne upozornil, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam a preto sa zaoberal vo veci len podstatnými námietkami a skutočnosťami vo vzťahu k prejednávanej veci, ktoré považoval z hľadiska skutkového a právneho posúdenia veci za relevantné, avšak nevysvetlil, ktoré skutkové tvrdenia a skutočnosti prednesené a tvrdené v konaní nepovažoval pre rozhodnutie vo veci za podstatné a relevantné.

1.6 Rozhodnutia o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie úspechom a neúspechom tej ktorej strany sporu a aplikáciou ustanovenia § 255 ods. 1 C. s. p.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalovaná 1/, ktorého rozsah obmedzila na výroky II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie a odôvodňovala ho tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ Civilného sporového poriadku) a podľa nej má konanie inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalovaná 1/ spochybňovala názor súdu prvej inštancie, že žaloba na vydanie veci bola dôvodná, keď základnými predpokladmi úspechu reivindikačnej žaloby sú preukázanie vlastníckeho práva žalobcu k veci, ktorej vydania sa domáha, že žalovaný má spornú vec ku dňu podania žaloby neoprávnene u seba, čo v prejednávanej veci preukázané nebolo. Súd prvej inštancie sa náležite a zákonne akceptovateľným spôsobom nevysporiadal s podstatnými námietkami žalovanej 1/, ktorými argumentovala počas celého prvoinštančného konania, že jej nesvedčí pasívna vecná legitímácia v spore z dôvodu, že žalobcom požadované dokumenty nezadržiava. Súd prvej inštancie vyvodil pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej zo skutočnosti, ktorú mala žalovaná potvrdiť vo svojom vyjadrení k veci, že dokumenty nebolo kde uchovávať, preto ich mala u seba a neodovzdala ich p. I. z obavy, že by ich zničil a žalovanú 1/ následne obvinil z vecí, ktoré nezavinila. Takéto vyjadrenie mala žalovaná 1/ predniesť v priebehu predprípravného konania na OO PZ Banská Bystrica. Za absolútne neprijateľné označuje žalovaná 1/ odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v časti, kde súd argumentuje tým, že žalovaná 1/ by ich „t. č. mala mať u seba“, keď nie je konkretizované, čo skratka „t. č.“ za daných okolností predstavuje. Konštatácia súdu prvej inštancie je nanajvýš zmätočná, nakoľko nedáva odpoveď, či ide o „toho času“ v čase podania žaloby, resp. v čase predprípravného konania na OO PZ Banská Bystrica, alternatívne v čase rozhodovania súdu a vydania rozsudku. Žalovaná 1/ počas celého prvoinštančného konania uvádzala, že všetky doklady týkajúce sa činnosti spoločenstva odovzdala a nedisponuje nimi (boli odovzdané, resp. skartované). Vo svojom prvom písomnom podaní z 2. októbra 2018 adresovanom konajúcemu súdu žalovaná 1/ uviedla „všetky doklady ako aj projektová dokumentácia k rekonštrukcii bytového domu, kľúče, ako aj pečiatka boli odovzdané štatutárnemu zástupcovi p. I.“ a na dôkaz svojho tvrdenia predložila súdu viaceré preberacie protokoly z 12. apríla 2017, 13. apríla 2017, 18. apríla 2017, 27. apríla 2017, 15. júna 2018, v ktorom je deklarované prevzatie písomností ekonomickej, súdnej a inej povahy štatutárom žalobcu od žalovanej 1/. Konajúci súd uvedenú skutočnosť úplne opomenul pri svojom rozhodovaní, hoci ich odovzdanie potvrdila aj svedkyňa E. G. F. Žalovaná 1/ zdôrazňuje, že uznesenie OO PZ Banská Bystrica ČVS: ORP 384/OV-BB-2017, ktorým argumentuje súd prvej inštancie pri dispozícii dokladmi žalovanou 1/, je datované dňom 21.06.2017 (rok pred podaním žaloby na vydanie dokladov na súd), čiže zohľadňuje stav pred podaním samotnej žaloby v tejto veci. Žalovaná v čase podania žaloby na súd 21.06.2018 už nedisponovala žiadnymi dokladmi, na vydanie ktorých ju zaviazal súd napadnutým rozsudkom, preto mal súd prvej inštancie žalobu zamietnuť. Za neprijateľné považuje žalovaná 1/, že ju súd zaviazal vydať doklady, pričom z vykonaného dokazovania mal za preukázané len to, že „žalobca preukázal zadržiavanie dokladov žalovanou, resp. že ich v čase, keď prestala byť členkou rady žalobcu, sa u žalovanej požadované doklady nachádzali“. Záver súdu, že žalobca preukázal zadržiavanie dokladov žalovanou, resp. že v čase, keď prestala byť členkou rady žalobcu sa u žalovanej požadované doklady nachádzali, je primárne na rozhodnutie o povinnosti žalovanej 1/ vydať žalobcovi doklady, ktorými žalovaná 1/ nedisponuje a je vôbec otázne, či niekedy tieto doklady existovali. Od žalovanej 1/ nemožno spravodlivo požadovať, aby preukázala, že už žiadnymi dokladmi nedisponuje a nedisponovala nimi ani ku dňu podania žaloby. S poukazom na negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvalý charakter sa zásadne nepreukazuje, nie je možné

od žalovanej 1/ spravodlivo žiadať, aby preukázala reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Súd prvej inštancie od citoval v odôvodnení rozhodnutia výpoveď žalovanej 1/, podľa ktorej všetky doklady, ako aj projektovú dokumentáciu k rekonštrukcii bytového domu, kľúče, tiež aj pečiatku odovzdala p. I., spolu s p. G. odovzdali všetky potrebné doklady a už nedisponuje žiadnymi dokladmi a že doklady do roku 2015 sa vyskartovali, pretože boli staré.

2.1 Ako ničím nepodložený a nepravdivý záver hodnotí žalovaná 1/ súdom odvodenú povinnosť doterajších členov orgánu spoločenstva vydať novým členom dokumentáciu týkajúcu sa správy bytového domu. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia aplikuje ustanovenia zákona č. 182/1993 Z. z. v znení účinnom od 01.11.2018 s poukazom na to, akú dokumentáciu je spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov povinné viesť a dôvodí, že aj keď povinnosť pôvodných členov orgánov spoločenstva vydať novým členom orgánov spoločenstva dokumentáciu týkajúcu sa správy bytového domu nie je výslovne v zákone o vlastníctve bytov a nebytových priestorov upravená, je možné takúto povinnosť odvodiť od § 9 ods. 6 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, kde je upravená povinnosť spoločenstva vydať celú dokumentáciu týkajúcu sa správy domu pri zániku zmluvy o spoločenstve. Rovnaká povinnosť je uložená aj správcovi v prípade, ak činnosť správcu končí. Žalovaná 1/ nikdy nefigurovala ako subjekt „správca či spoločenstvo“, len z dobrej vôle, keďže žalobca nedisponoval vlastnými priestormi, mala vo svojom byte uskladnené niektoré doklady týkajúce sa žalobcu, ktoré po svojom odvolaní z funkcie člena rady riadne odovzdala a ku dňu podania žaloby nezadržovala. Žalovanej 1/ ako členke rady nevyplýva žiadna povinnosť v súvislosti s archiváciou dokladov žalobcu. Žalobcova povinnosť evidencie a uchovávanía dokladov v zmysle v danom čase platnej legislatívy nemôže byť na ťarchu žalovanej 1/. Žalovaná 1/ upozorňuje, že v priebehu súdneho konania žalobca žalobu viackrát upravoval a upresňoval, z čoho žalovaná 1/ vyvodila, že žalobca sám nemá vedomosť, čo vlastne od žalovanej 1/ požaduje, keď v príkrom rozpore s presnou špecifikáciou petitu tento predstavuje len všeobecnú sumarizáciu dokladov vyplývajúcich zo zákona č. 182/1993 Z. z.

2.2 Žalovaná 1/ navrhuje nesprávne a nezákonné rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť, žalovanej 1/ priznať nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi, alternatívne zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Žalobca odmietol dôvody odvolania žalovanej 1/ a žiadal potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie majúc za to, že po rozsiahlom dokazovaní dospel súd prvej inštancie jednoznačne k názoru, že spoločenstvo vlastníkov bytov odôvodnene žalovalo žalovanú 1/ ako bývalú členku rady vykonávajúcu túto funkciu v období od 01.10.2006 do 26.03.2017 na vydanie dokumentov týkajúcich sa správy bytového domu s odkazom na ustanovenia § 6 ods. 2 a § 7 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Uskladnenie písomností v súvislosti so správou bytového domu u žalovanej 1/ preukázané bolo. V § 9 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. je upravená povinnosť spoločenstva evidovať a uchovávať dokumenty tam uvedené, ktoré musia pôvodní členovia orgánov spoločenstva vydať novým členom, preto je rozhodnutie súdu prvej inštancie vecne správne.

4. Ďalšie vyjadrenia žalovanej 1/ a žalobcu neprinášajú nič nové, sú len opakovaním argumentácie prednesenej v odvolaní a vyjadrení k odvolaniu.

5. Funkčná príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici rozhodnúť o odvolaní žalovanej 1/ vyplýva z § 34 ods. 1 C. s. p.

6. Odvolací súd je súdom opravným (prieskumným), úlohou ktorého je posúdiť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, pred ktorým sa vykonáva dokazovanie a zisťuje skutkový stav veci. Odvolací súd podľa § 385 ods. 1 C. s. p. nariaďuje pojednávanie len v prípade, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, inak sa odvolací súd od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie odchýliť nemôže, čo vyplýva z ustanovenia § 383 C. s. p. Odvolací súd v prejednávanej veci vychádza zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, preto vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania a k zmene rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. pristúpil po vyhodnotení odvolacej námietky žalovanej 1/ o nesprávnom právnom posúdení veci za dôvodnú a súčasne nenaplnenia odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d) a f) Civilného sporového poriadku.

7. Žalovaná 1/ nekonkretizovala, v čom vidí vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z odôvodnenia odvolania je možné vyvodiť, že za inú vadu konania považuje nedostatočné, podľa nej arbitrálne odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd porozumel rozhodnutiu súdu

prvej inštancie, rovnako tak ako žalovaná 1/, ktorá proti prvoinštančnému rozhodnutiu vznáša konkrétne námietky s poukazom na jednotlivé časti odôvodnenia rozhodnutia. Nesprávne rozhodnutie vo veci nie je možné stotožňovať s nedostatočným odôvodnením rozhodnutia.

8. Rozsudok súdu prvej inštancie je odôvodnený v súlade s § 220 C. s. p. a vyplýva z neho skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, ktorý možno zhrnúť takto: Žalobca je spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov s názvom SVB Ďumbierska 346, so sídlom Ďumbierska 346, ktorý vznikol 01.10.2006 podľa zákona č. 182/1993 Z. z. a založený bol za účelom zabezpečenia správy domu (dodatok k zmluve o spoločenstve vlastníkov bytov a nebytových priestorov na č. I. 4 a nasledujúce spisu). Žalovaná 1/ a žalovaný 2/ boli členmi rady spoločenstva vlastníkov bytov a žalovanú 1/ na zhromaždení vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktoré sa konalo dňa 26.03.2017, zhromaždenie odvolalo z funkcie členky rady spoločenstva z dôvodu, že na požiadanie ďalšieho člena rady F. I. neumožnila žalovaná 1/ nahliadať do písomností týkajúcich sa správy bytového domu, zatajovanie informácií pred vlastníkami bytov, nezodôvodnený výber z účtu SVB v konkrétnej sume, predkladanie neúplnej správy o činnosti SVB a hroziaci súdny spor (zápisnica zo zhromaždenia vlastníkov bytov na č. I. XX a nasledujúce). Do 6. apríla 2017 na základe rozhodnutia rady funkciu štatutárneho orgánu spoločenstva vykonával E. F. G., žalovaný 2/, ktorého dňom 6. apríla 2017 nahradil F. I. (oznámenie o zápise zmeny zapisovaných skutočností z Okresného úradu Banská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy zo 6. apríla 2017 na č. I. 11 a nasledujúce). Žalovaná 1/ podľa listu vlastníctva na č. I. 15 spisu bola ku dňu 19.06.2018 vlastníčkou bytu na C. XXX/XX J. D. D. titulom kúpnej zmluvy z roku 2003. Podľa kópie listu na č. I. 16 spisu rada SVB Ďumbierska 346, Banská Bystrica vyzvala 31. marca 2017 žalovanú 1/ na odovzdanie všetkých dokumentov, dokladov, pečiatok, kľúčov z dôvodu jej odvolania z funkcie členky rady SVB s upozornením, že sa v opačnom prípade obrátia na orgány činné v trestnom konaní. Ďalšia výzva na vydanie dokladov zo strany spoločenstva bola adresovaná žalovanej 1/ dňa 28.03.2018, v ktorej sa od žalovanej 1/ požadovalo vydať doklady z účtovníctva od roku 2006 do roku 2015 a nadväzujúcich dokladov ku správe domu SVB Ďumbierska 346, odovzdať originál stavebného povolenia spolu s overenou dokumentáciou, odovzdať doklady o protipožiarnej prehliadke bytového domu, odbornej prehliadky regulátor plynu, rozvodov plynu, elektroinštalácie a bleskozvodov a odovzdať kľúče od spoločných miestností. Z uznesenia Obvodného oddelenia Policajného zboru Banská Bystrica – východ, ČVS: ORP-384/OV-BB-2017 z 21.06.2017 mal súd prvej inštancie preukázané, že oznámenie F. I. vo veci podozrenia prečinu sprenevera, ktorého sa mala dopustiť A. B. a E. F. G. (správne G.) bolo odmietnuté s tým, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Oznamovateľ tvrdil, že žalovaná 1/ napriek výzvam neodovzdala kľúče od spoločných priestorov, vyberala z účtu spoločenstva hotovosti bez preukázania, na čo boli použité a tvrdil, že mu neboli odovzdané účtovné doklady a zápisy zo schodzí. Svoje konanie žalovaná 1/ pred políciou obhajovala tak, že listiny v súvislosti s činnosťou spoločenstva I. neodovzdala z obavy, že ich zničí alebo ju neskôr obviní z vecí, ktoré nezavinila a účtovné doklady za rok 2016 mu nemôže odovzdať, nakoľko sa nachádzajú v externej firme, ktorá pre spoločenstvo realizuje účtovníctvo. E. F. G. podľa odôvodnenia uznesenia o odmietnutí trestného oznámenia tam vypovedal, že celú správu ohľadne spoločenstva vykonávala rada, ale p. I. sa neangažoval v činnosti rady, rozhodnutia prijímali a vykonávali on a žalovaná 1/ a že vzhľadom na to, že spoločenstvo nedisponovalo žiadnymi vhodnými priestormi, sa v roku 2009 rozhodlo, že všetky písomnosti v súvislosti so správou spoločenstva budú uskladnené v byte žalovanej 1/. Na č. I. 24 sa nachádza potvrdenie vyhotovené správcovskou spoločnosťou L. H., M., so sídlom v Banskej Bystrici (bez vysvetlenia, čo sa týmto potvrdením má preukázať), obsahom ktorého je vyhlásenie, že podpísaná správcovská spoločnosť nemohla poskytovať žiadne informácie vlastníkom bytov na C. N. XX-XX na základe ústneho príkazu E. G. a p. B.. Informácie sa týkali účtovníctva, ročného vyúčtovania nákladov, fondu opráv a prípadných nezrovnalostí. Všetky doklady boli vždy odovzdané E. G. po spracovaní ročného vyúčtovania nákladov. Žalovaná 1/ predložila F. I. podpísané potvrdenia z 12.04.2017 o tom, že mu boli odovzdané listy odoslané Okresným súdom Banská Bystrica a advokátkou F. A. O., dňa 13.04.2017 prevzal F. I. od žalovanej 1/ tri faktúry, dňom 18.04.2017 žalovaní 1/ a 2/ odovzdali F. I. listy adresované likvidátorovi E. P., správkyni konkurznej podstaty F. G., správcovi konkurznej podstaty Q. Q. a vyúčtovanie nákladov spojených s užívaním bytu za rok 2014 za štyri byty a na druhý deň boli doplnené podacie lístky preukazujúce odoslanie týchto listov. Ďalší preberací protokol predložený žalovanou 1/ a podpísaný F. I., štatutárnym zástupcom spoločenstva dňa 27.04.2017 preukazuje, že žalovaní 1/ a 2/ odovzdali F. I. spis týkajúci sa exekúcie vedenej súdnym exekútorom JUDr. Ing. Jánom Gasperom pod sp. zn. EX 966/11, prihlášku za člena združenia ZSVB, poisťnú zmluvu s poisťovňou R. č. 19-4-1624, záznam o vykonaní preventívnej protipožiarnej prehliadky bytového domu, potvrdenie o vykonaní kontroly požiarnych vodovodov, správu o odbornej prehliadke

a odbornej skúške elektrického zariadenia č. 675/13, správu o odbornej prehliadke a odbornej skúške bleskozvodov č. 676/2013, správu o vykonaní odbornej prehliadky a skúšky plynového zariadenia + dva kľúčiky od plynových skriniek, mandátnu zmluvu s S. – O., kľúčik od spoločnej miestnosti vchod č. XX a 29. apríla 2017 aj projektovú dokumentáciu k obnove bytovej budovy C. XX-XX a projekt, kde ale preberajúci poznačil, že „paré“ sú neúplné, chýbajúce časti boli zapožičané, pravdepodobne nádejším dodávateľom. Listom z 2. mája 2017 upozornil žalovaný 2/ F. I. na prebiehajúce súdne spory, kde pod bodom 2 je uvedené, že dokumentácia k súdnemu sporu sa nachádza u právneho zástupcu a pod bodom 4, že u spoločnosti S. O. M. sú uchované písomnosti a účtovná agenda spoločenstva za obdobie rokov 2016 a 2017. Protokol o odovzdaní a prevzatí kľúčov od nebytových priestorov medzi odovzdávajúcou A. B. a preberajúcim žalobcom je vyhotovený dňom 15.06.2018 a podľa jeho obsahu žalovaná 1/ v tento deň odovzdala 5 kusov kľúčov od výlezov na strechu bytového domu vo vchode č. XX s tým, že len týmito disponuje.

9. Predmetom súdneho konania bolo vydanie písomnej dokumentácie týkajúcej sa správy bytového domu. Takáto povinnosť by mohla byť odstupujúcemu správcovi alebo spoločenstvu vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktoré končí svoju činnosť, uložená podľa § 9 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z., v ktorom je výslovne ustanovená povinnosť zanikajúceho spoločenstva a správcu, ktorý končí s výkonom správy, aby najneskôr v deň zániku zmluvy alebo v deň skončenia činnosti predložili vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome správu o svojej činnosti týkajúcej sa tohto domu, previedli zostatok majetku vlastníkov na účtoch v banke na nový účet domu zriadený novým správcom alebo novým spoločenstvom a v rovnakej lehote je ustanovená povinnosť odovzdať novému správcovi, predsedovi založeného spoločenstva alebo na tento účel poverenému vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru v dome celú dokumentáciu týkajúcu sa správy domu, najmä dodávateľské zmluvy, pracovné zmluvy a poisťné zmluvy, účtovné doklady, technickú dokumentáciu domu, vyúčtovania úhrad za plnenia a vyúčtovania fondu prevádzky, údržby a opráv, zápisnice z rozhodnutia vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ako aj ďalšie dokumenty nevyhnutne potrebné na riadny výkon správy domu novou osobou. Žalovaná 1/ správne argumentuje, že nemá postavenie bývalého správcu ani zanikajúceho spoločenstva. V období rokov 2006-2017 pôsobila len v orgáne spoločenstva (v rade) a preto jej podľa zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov nevznikla žiadna povinnosť archivovať dokumentáciu týkajúcu sa bytového domu a preto jej súd nemohol uložiť povinnosť vydať doklady podľa § 9 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z. Tento právny názor žalovanej 1/ považuje odvolací súd za správny a za nesprávny právny názor súdu prvej inštancie, ktorý povinnosti ukladané zákonom o vlastníctve bytov a nebytových priestorov spoločenstvu a správcovi rozšíril na žalovanú a jej pasívnu vecnú legitímáciu v spore odvodil od § 9 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z. Ak žalovaná 1/ nie je povinným subjektom na vydanie dokladov podľa zákona č. 182/1993 Z. z., bolo možné žalobu o vydanie dokladov podriaďiť pod ustanovenie § 126 Občianskeho zákonníka oprávňujúce vlastníka domáhať sa reivindikačnou žalobou vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje, čo je zrejme napríklad z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/13/2021 z 30. mája 2023, predmetom ktorého bolo tiež vydanie účtovných dokladov a hmotnoprávnu kvalifikáciu nároku podľa § 126 Občianskeho zákonníka považoval dovolací súd za správnu. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/13/2021 možno odvodiť správnosť argumentácie žalovanej 1/ v tomto konaní, že povinnosťou žalobcu bolo preukázať, že doklady vymenované vo výroku rozhodnutia skutočne existovali, patria žalobcovi a že ich žalovaná 1/ nedôvodne zadržuje. Okresný súd Michalovce v rozsudku sp. zn. 9C/148/2003 zamietol žalobu o vydanie účtovných dokladov z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcom, ktorému sa nepodarilo preukázať, že žalovaný mu nevydal (zadržuje) požadované dokumenty. Odvolací Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 5Co/223/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a najvyšší súd uznesením sp. zn. 1Cdo/13/2021 dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/223/2019 odmietol s odôvodnením „zo samotného označenia predmetu sporu je zrejme, že išlo o vydanie veci (účtovných dokladov žalobcu), pričom zamietnutie žaloby bolo založené na neunesení dôkazného bremena zo strany žalobcu o tom, že žalovaní majú u seba nejaké veci žalobcu. Za tejto konkrétnej skutkovej situácie súd ani nemal príležitosť pristúpiť k hmotnoprávnej kvalifikácii zisteného skutkového stavu. Súd prvej inštancie iste mohol výslovne uviesť, že nebolo preukázané naplnenie hypotézy predmetnej právnej normy (§ 126 Občianskeho zákonníka), avšak aj bez tohto konštatovania sú dôvody zamietnutia žaloby z rozsudku súdu prvej inštancie dostatočne jasné a je zrejme, že v tomto konaní nebola sporná žiadna právna otázka, ale výlučne otázky skutkové (dokazovanie tvrdenia žalobcu, že žalovaní majú u seba časť jeho účtovných dokladov).“

10. Za podstatné pre prejednávajúcu vec odvolací súd považuje (rovnako ako žalovaná 1/), že žalobca viackrát v priebehu súdneho sporu upravoval a menil žalobu, kým sa dostala do finálnej podoby na č. I. 186 spisu v rámci podania doručeného Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 26. mája 2022. Súd prvej inštancie navrhovaný petít rozsudku prevzal bez toho, aby skúmal existenciu (ich vytvorenie v minulosti) dokladov týkajúcich sa správy bytového domu v počte a druhu požadovanom žalobcom, nezaoberal sa tým, prečo v priebehu súdneho sporu menil a rozširoval žalobca zoznam dokumentov, ktoré údajne žalovaná 1/ zadržovala, nevenoval žiadnu pozornosť a nesprávne vyhodnotil povinnosť tvrdenia a navrhovania dôkazov stranami sporu, keď v bode 44 uviedol, že „preukázanie, že predmetné doklady sa nachádzajú u žalovanej aj v súčasnosti nie je žalobcovou dôkaznou povinnosťou, keď tým by dokazoval, že nezanikla ich držba žalovanou, čo by bolo prakticky nemožné“.

11. Podstatou zistenia skutkového stavu veci je úsudok súdu o tom, ktoré z rozhodných a sporných skutočností sú pravdivé, t. j. ktoré z nich sú preukázané poznatkami získanými z vykonaných dôkazov a tvoria zistený skutkový stav.

12. Pre zodpovedanie otázky, kto je v spore nositeľom dôkazného bremena je rozhodujúca hmotnoprávna úprava vzťahu, z ktorého žalobca vyvodzuje svoje právo alebo povinnosť žalovaného. Dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu, v ktorého záujme je preukázanie pravdivosti ním tvrdených skutočností zakladajúcich ním tvrdené právo. Na druhej strane žalovaného zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní skutočností, ktoré vylučujú existenciu uplatňovaného práva, ak jeho existenciu žalobca preukázal (porovnaj napríklad uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/115/2017 a uznesenie sp. zn. 1Cdo/13/2021 z 30. mája 2023). Ak žalobca nepreukázal existenciu dokladov označených vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie, že mu tieto doklady patria (patrili) a ich neoprávnené zadržávanie žalovanou 1/, žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Naopak, žalovaná 1/ listinnými dôkazmi protokolmi o odovzdaní dokladov a kľúčov z obdobia 12.04.2017 až 15.06.2018 (obdobie pred doručením žaloby Okresnému súdu Banská Bystrica) preukázala, že listiny týkajúce sa správy bytového domu a kľúče od výlezov, ktoré mala u seba, žalobcovi odovzdala. Súd prvej inštancie, ako na to správne poukazuje žalovaná 1/ v odvolaní, nevyvodil z dôkazov pred ním vykonaných, že by žalovaná 1/ v čase začatia súdneho konania či rozhodnutia o veci samej doklady označené vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie u seba mala a zadržovala ich, súd prvej inštancie konštatoval iba to, že nejaké dokumenty bez ich označenia a konkretizácie žalovaná 1/ až do svojej výpovede pred Obvodným oddelením Policajného zboru Banská Bystrica vo veci sp. zn. ČVS: ORP-384/OV-BB-2017 u seba mala a nekonštatoval, že by tento stav trval aj ku dňu začatia súdneho sporu o vydanie veci alebo rozhodnutia o nej. Odvolací súd uzatvára, že hypotéza právnej normy § 126 OZ naplnená nebola a podľa § 126 OZ nebolo možné žalovanej 1/ uložiť povinnosť vydať doklady týkajúce sa správy bytového domu, ktorých existencia zostala sporná, čo je preukázané tým, že v pôvodnej žalobe z 21.06.2018 žiadal žalobca od žalovanej 1/ vydať len zopár všeobecne definovaných dokumentov, ktoré postupne v konaní rozširoval a upresňoval tak, ako sa menili povinnosti spoločenstva vytvárať a archivovať písomnosti týkajúce sa správy domu podľa zákona č. 182/1993 Z. z.

13. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil aktívnu a pasívnu vecnú legitímáciu strán sporu, nesprávne aplikoval ustanovenie § 126 OZ a § 9 ods. 6 zákona č. 182/1993 Z. z. (vec nesprávne právne posúdil), čo viedlo odvolací súd k zmene rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. vo veci samej tak, že žalobu voči žalovanej 1/ zamietol v celom rozsahu.

14. Podľa § 396 ods. 2 C. s. p. rozhodol odvolací súd o trovách celého konania tak, že podľa § 255 ods. 1 C. s. p. priznal žalovanej 1/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania z dôvodu jej úspechu v spore v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 C. s. p. samostatným rozhodnutím vydaným súdnym úradníkom, z tohto dôvodu je povinnosť plnenia viazaná na právoplatnosť rozhodnutia o výške trov konania. Týmto výrokom je zo zákona nahradený výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie o nároku žalobcu na náhradu trov konania voči žalovanej 1/.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a

e) podpis
(§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).